

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

00102 EDUSKUNTA
SUOMI

1. Puolustusvaliokunnan pyyntö 6.11.2009
2. HE106/2009 vp
3. KAARTJR:n asiak MF39412/23.11.2009

TÄYDENNYS LAUSUNTOON HALLITUKSEN ESITYKSEEN 106/2009 VP LAIKSI AMPUMA-ASELAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

1 PERUSTEET

Eduskunnan puolustusvaliokunta on ensimmäisenä viiteasiakirjana mainitulla sähköpostilla pyytänyt puolustusvoimia asettamaan 24.11.2009 klo 10.30 järjestettävään kokoukseen asiantuntijan joukko-osasto tasolta kuultavaksi toisena viiteasiakirjana mainitusta Hallituksen esityksestä. Everstiluutnantti Heikki Pohja Kaartin Jääkäriyrykmentistä on nimetty puolustusvoimien asiantuntijaksi ko kokoukseen.

Kuulemisen aihealueena on Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta sekä kansainvälisen järjestäytyneen rikollisen vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan lisäpöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Tällä lausunnolla on täydennetty kolmannen viiteasiakirjan mukaista lausuntoa kuultavan puolustusvaliokunnan kokouksessa 24.11.2009 esille ottamalla asioilla. Uutena asiana on käsitelty puolustusvoimien palkatun henkilöstön osaamisen kehittämistä.

2 ASEVELVOLLISUUDEN (VAST) SUORITTAMINEN

Ampuma-aselain muuttamista koskevan lain hankkimisluvan yhtenä edellytyksenä on varusmiespalveluksen tai siviilipalveluksen suorittamisen todentaminen. Lisäksi lakiehdotuksessa on määritetty perusteita tapauksiin, joissa palveluksen suorittaminen on toistaiseksi kesken tai sitä ei suoriteta ollenkaan.

Asevelvollinen saa kutsuntatilaisuudessa palvelukseen astumismääräyksen aseelliseen tai aseettomaan palvelukseen tai hänet voidaan ase-

Helsingin Aluetoimisto

1653/69.02.01/200

HELSINKI

9

MF39693

velvollisen hakemuksen perusteella määrätä siviilipalvelukseen. Siviilipalvelukseen määrätty siirtyvät siviilipalveluskeskuksen valvonnanalaisiksi. Varusmiespalvelukseen määrätyillä on aina voimassa oleva palvelukseen astumismääräys. Lykkäysmenettelystä luovuttiin 1.1.2008 alkaen. Varusmiespalvelukseen määrättävän pitää olla terveydellisestä näkökulmasta palveluskelpoinen. Varusmiespalvelukseen määrätty voi myöhemmin perustelluista syistä hakea palvelusajankohdan muutosta. Tällöin hänelle annetaan uusi palvelukseen astumismääräys.

Asevelvollinen voidaan kutsuntatilaisuudessa tai varusmiespalveluksen keskeytyessä vapauttaa palveluksesta terveydellisin perustein (nk C-luokka). Luokituksen perusteet määritetään terveystarkastusohjeessa. Aluetoimisto antaa tästä kirjallisen päätöksen asevelvolliselle. Päätöksestä ilmenee terveyslukuitus, jonka asevelvollinen voi halutessaan antaa viranomaisen tietoon.

Asevelvollinen voidaan vapauttaa tai palvelus keskeyttää myös palvelusturvallisuuden perusteella (nk T-luokka), jos asevelvollinen on epäiltynä sellaisesta rikoksesta tai käyttäytyy sellaisella tavalla, että on perusteltua aihetta epäillä, että asevelvollinen voi vakavasti vaarantaa muiden palvelusturvallisuuden. T-luokitusta käytetään vain niissä poikkeustapauksissa, joissa lääkäri ei terveydentilaa tutkiessaan ole todennut palveluskelpoisuuden rajoittavaa diagnoosia. Asevelvolliselle annetaan tästä kirjallinen päätös.

Osan asevelvollisten palveluskelpoisuutta ei pystytä kutsunnoissa päättämään, ja tällainen henkilöstö käsketään uudelleen tarkastettavaksi (nk E-luokka). Asevelvolliselle annetaan tästä kirjallinen päätös. Uudelleen tarkastettavaksi voidaan määrätä myös varusmiespalvelusta suorittava asevelvollinen. Tällöin varusmiehen palvelus keskeytyy.

Jehovan todistajien vapauttamisesta annetun lain perusteella asevelvollisuuden aloittamista voidaan lykätä ja vapauttaa asevelvollisen tekemän hakemuksen perusteella. Asevelvolliselle annetaan tästä kirjallinen päätös. Asevelvollisen palveluskelpoisuusluokka määritetään ennen annettavaa pääöstä.

Ampuma-aselain muuttamista koskeva laki käsittelee velvoitteita asevelvollisten osalta. Tällöin laki koskee miespuolisia kansalaisia. Naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain perusteella naiset voivat suorittaa naisten vapaaehtoisen asepalveluksen. Jos palvelukseen astumismääräyksen saanut nainen ilmoittaa, ettei hän aloita asepalvelusta tai asepalvelusta suorittava nainen 45 päivän kuluessa palvelukseen astumispäivästä ilmoittaa, ettei hän jatka palvelusta, on hänelle annettu palvelukseen astumismääräys heti peruutettava tai hänet heti

Helsingin Aluetoimisto

1653/69.02.01/200

HELSINKI

9

MF39693

kotiutettava. Edellä mainitun määräajan jälkeen nainen rinnastetaan aina palveluksen aikana ja hänen siitä vapautuessaan kaikilta osin asevelvolliseen. Asevelvollisrekisteriin tallennetaan tällaisten henkilöiden tiedot. Asevelvollisuusrekisterissä ei ylläpidetä ennen 45 päivän täyttymistä kotiutettujen henkilöiden tietoja.

3 REKISTERITIETOJEN VAIHTO VIRANOMAISTEN VÄLILLÄ

Turvallisuustoimenpiteiden kehittämiseen liittyvien tietojen välittäminen eri viranomaisten välillä on perusteltua, kun niiden avulla voidaan estää ampuma-aseiden joutuminen sopimattomina pidettävien henkilöiden käyttöön.

Poliisille voitaisiin antaa tietoja asevelvollisrekisteristä aseluvan hakijan tai aseluvan haltijan henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten välttämättömiä tietoja asevelvollisen palveluksesta ja palveluskelpoisuudesta. Tällöin on kuitenkin muistettava, että kyseessä tulee olla yksilöidyt pyynnöt eikä viranomaisen tule luovuttaa asevelvollisen yksityiskohtaisia terveystietoja.

Sotilasviranomaisen mahdollisuutta antaa tietoja poliisille myös omaaloitteisesti voidaan pitää erittäin hyvänä tapauksissa, jos sotilasviranomaisen arvion mukaan on perusteltua epäillä, että asevelvollinen on sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseeseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

4 RESERVIN OSAAMISEN VARMISTAMINEN

Asevelvolliset muodostavat keskeisen perustan Suomen uskottavan puolustuskyvyn ylläpitämisessä. Koulutetun ja osaavan reservin merkitys on välttämätön ja ratkaiseva kivijalka puolustusvoimien poikkeusolojen valmiudessa. Reserviläisten mahdollisuudet ylläpitää ampumataitoaan on turvattava. Ampuma-aseiden hankkimislupamenettely ei saa olla este sodan ajan reservin omaehtoiselle osaamisen ylläpidolle ja kehittämislle.

Reservin ampumataidon kehittämisen eikä reserviläisurheilun kannalta ole perusteltua, että ampumaurheiluksi tulkittaisiin ainoastaan sellaisten ampumalajien harrastaminen, jossa henkilö veloitetaan osallistumaan myös kilpailutoimintaan. Reserviläisten yhdistykset tulisi rinnastaa laissa ampumaseuroihin.

Reservin koulutustapahtumissa ja reserviläisjärjestöissä suoritettavia ammuksia ovat palvelusasein suoritettavat voimassaolevan ampumajärjestelmän mukaiset kouluammunnat tai aseiden taktiseen tehtävänkäyttöön valmentavat ammunnat. Ne ovat reservin ampuma- ja

Helsingin Alue toimisto

1653/69.02.01/200

HELSINKI

9

MF39693

aseenkäsittelytaidon säilyttämisen kannalta keskeisiä, ja niitä harrastetaan ja harjoitellaan yleisesti reserviläisjärjestöjen ampumatoiminnan osana.

Varusmiespalvelus ja naisten vapaaehtoinen asepalvelus tulisi laskea hyväksi laskettaessa kahden vuoden määräaika aseen hallussapitoluvan hankkimiseksi.

5 PUOLUSTUSVOIMIEN PALKATUN HENKILÖSTÖN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Puolustusvoimien palkatun sotilashenkilöstön työtehtävien hoitamiseen kuuluu oleellisena osana aseiden hallinta, niiden käyttö ja turvallisen käytön harjoittelu ja kouluttaminen. Laki puolustusvoimista edellyttää, että ammattisotilaan tulee ylläpitää virkatehtäviensä edellyttämiä sotilaan perustaitoja ja kuntoa. Aseiden käyttöä on harjoitettava säännönmukaisesti ja niiden ammattimaista ja hallittua käyttöä testataan vuosittaisissa kaikille pakollisissa testeissä.

Palkattu henkilöstö on usein myös aktiivisia ammunnan harrastajia. Harrastustoiminnassaan he ylläpitävät ja parantavat ammattiin oleellisena osana kuuluvaa aseiden käytön osaamista ja osallistuvat myös valmennus- ja koulutustoimintaan eri yhteisöissä. Moni ammattisotilas ja ammattiin valmistuva Maanpuolustuskorkeakoulussa opiskeleva kadetti harjoittelee virkaan kuuluvia ampumataitotestejä varten vapaa-ajallaan palvelusajalla tai palvelusasetta vastaavalla omalla aseellaan. Ammattisotilaiden soveltuvuus tehtäviensä hoitamiseen testataan perusteellisesti valinnan yhteydessä ja sitä seurataan palvelusuran aikana toistuvasti. Erillinen uusi soveltuvuustesti hankintalupamenettelyssä ei ole tarkoituksenmukaista.

Helsingin Alue toimiston päällikkö
Everstiluutnantti

Heikki Pohja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI